

Guide til importører om pesticidrester

Denne importguide om pesticidrester skal hjælpe dig som importør til at sikre overholdelse af grænseværdierne for pesticidrester i fødevarer.

Generelt om pesticidrester

- **HVAD:** Pesticidrester er restindhold af de pesticider, der har været anvendt på afgrøderne i forbindelse med dyrkningen (primærproduktion).
- **HVOR:** Pesticidrester kan findes i frugt, grøntsager, cerealier og animalske produkter - i både friske afgrøder og i forarbejdede produkter.
- **HVORFOR:** Pesticider anvendes bl.a. for at undgå eller bekæmpe angreb fra insekter og svampe, til at bekæmpe ukrudt eller til at regulere planter vækst.
- **HVORNÅR:** Pesticider bliver anvendt på afgrøderne både før og efter høst.

Økologiske afgrøder er dyrket uden eller med meget få pesticider. Der må kun ved særlige behov anvendes få pesticider godkendt til økologisk dyrkning.

EU-grænseværdier for pesticidrester i fødevarer

Grænseværdier for pesticidrester fastsættes på EU-niveau og de gælder for alle fødevarer, der markedsføres i EU – hvad enten de er dyrket i EU eller i tredjelande.

Alle pesticider er risikovurderede. Grænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat på et niveau, som er vurderet sundhedsmæssigt acceptabelt ud fra den viden, vi har i dag. Hvis der kommer ny viden, bliver grænseværdierne justeret.

Grænseværdierne er typisk fastsat for hele afgrøden, så derfor kontrolleres hele frugten med skræl, også selvom den spises uden. I bilag I til forordning 396/2005 fremgår det specifikt, hvilken del af afgrøden grænseværdien gælder for. I særlige tilfælde gælder grænseværdien for den tørrede afgrøde, f.eks. for te. For mere information om EU's fastsættelse af grænseværdier af pesticidrester se information om [Fastsættelse af grænseværdi](#) på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

I EU's pesticiddatabase kan du finde grænseværdierne for pesticidrester i fødevarer (frugt, grøntsager, korn, animalske produkter mm.), og du kan søge på fødevaren eller navnet på pesticidet, se [link til pesticiddatabasen](#). Du kan finde vejledning til pesticiddatabasen [her](#).

[Økologigennemførelsesforordningens](#) bilag I er en oversigt over hvilke pesticider, der må anvendes til økologisk produktion og på hvilke betingelser. Læs mere om økologi: [link til lovgivning om økologi](#)

Importørens ansvar

Du har som importør ansvar for, at de fødevarer du importerer fra tredjelande overholder EU-lovgivningen. Som importør, skal du via din egenkontrol sikre, at fødevarerne overholder lovgivningen.

Udarbejd en "risikofaktoranalyse" og et "egenkontrolprogram"

Du skal lave en skriftlig **risikofaktoranalyse**. En risikofaktoranalyse (tidligere benævnt "risikoanalyse") er en gennemgang af sammenhængen mellem virksomhedens aktiviteter, risikofaktorer forbundet med aktiviteterne og styringsmuligheder. I risikofaktoranalysen skal du beskrive, hvordan du i praksis vil styre, at mulige pesticidrester ikke bliver en fare for fødevarerens sikkerhed.

Når du skal lave risikofaktoranalysen, er det bl.a. vigtigt, at du bruger dit kendskab til dyrkningslandet og virksomheden, som du aftager fra. Du skal sætte dig ind i, om der er en særlig risiko for overskridelse af grænseværdien i de afgrøder, du importerer.

Risikofaktoranalysen anvendes som baggrund for virksomhedens **egenkontrolprogram**:

Du kan læse mere om egenkontrol og risikoanalyse på Fødevarestyrelsens hjemmeside, hvor du også finder skema til risikoanalyse. [Link til Egenkontrol og risikoanalyse.](#) Du kan desuden læse mere om import af fødevarer fra tredjelande på Fødevarestyrelsens hjemmeside

[Link til Indførsel fra tredjelande](#)

I bilaget til denne guide finder du en oversigt over relevante informationskilder i forhold til planlægning af hvilke pesticider, det er relevant at inkludere i egenkontrollen af importerede fødevarer.

Krav om importkontrol

Visse produkter af frugt og grønt vurderes at udgøre en særlig risiko for, at der kan forekomme pesticidrester over EU-grænseværdierne i produktet. Disse produkter er derfor underlagt enten midlertidigt forøget kontrol eller beredskabsforanstaltninger. Det betyder, at der er særlige importkrav ved import af disse produkter f.eks. krav om forhåndsanmeldelse og grænsekontrol. Som importør, er det dit ansvar at sikre, at alle nødvendige importprocedurer er overholdt.

Du kan læse mere om reglerne for vegetabiliske fødevarer under midlertidigt forøget kontrol eller beredskabsforanstaltninger her:

[Link til Ikke-animalske produkter under importrestriktioner](#)

Sundhedsskadelig virkning af pesticidrester

Pesticider kan have en lang række sundhedsskadelige effekter. Effekterne kan være akutte eller kroniske, og derfor er det vigtigt at forholde sig til sandsynligheden for indhold af pesticidrester over grænseværdien. Dog ligger restindholdet af pesticider i fødevarer oftest under grænseværdien, og derfor under det niveau, som vurderes at være sundhedsmæssigt problematisk.

Hvad kan jeg, som importør gøre for at sikre, at grænseværdierne for pesticidrester overholdes?

Vurdere leverandør og/eller produktionsvirksomhed i tredjelandet. Du kan f.eks. tjekke:

- Dokumentation for, at HACCP-baserede procedurer følges.
- Virksomhedens certificering efter en fødevarer sikkerhedsstandard som f.eks. ISO 22000, BRC eller IFS.
- Primærproducentens certificering efter Global GAP.
- Virksomhedens arbejdsgange ved f.eks. at udføre en audit hos leverandøren i tredjelandet.
- Om leverandøren i tredjelandet har procedurer for styring af brug af pesticider? Hvilke pesticider anvendes? Har leverandøren procedurer for analyse af fødevarens indhold af pesticidrester?
- Hvilke erfaringer du har med denne leverandør i forhold til overholdelse af pesticidgrænseværdierne?

Og du kan:

- Anmode leverandøren om skriftligt at erklære, at indholdet af pesticidrester i fødevaren, ikke overstiger EU's grænseværdier for indhold af pesticidrester i fødevarer (leverandør erklæring).

- Bede leverandøren om at redegøre for, hvordan de sikrer sporbarhed.

Du kan indhente analyseattester, hvor følgende elementer er relevante til vurdering af analyseattester:

- Hvilke pesticider er der testet for, og er de relevante for den pågældende fødevare?
- Hvilke grænseværdier henvises der til i analyseattesterne, og er analysemetoden oplyst?
- Er det en akkrediteret metode og/eller laboratorium? Der er ikke regler for, at metoden og/eller laboratorium skal være akkrediteret. Du skal dog sikre dig, at laboratoriet/metode er underlagt kvalitetssikring.
- Gælder analyseresultatet for de konkrete partier, som du har importeret, eller er det fra andre tilfældige partier hos leverandøren?
- Er prøvematerialet udtaget fra den korrekte del af afgrøden ifølge bilag 1 til forordning 396/2005; f.eks. citrusfrugter med skræl, men nødder uden skal.

Relevante stoffer til analyse kan ses i EU's kontrolprogramms krav for pesticidrester Forordning 2024/989 (eller senere udgaver af denne forordning), kravene i Forordning 2019/1793 samt i [Working document on pesticides to be considered for inclusion in the national control programme](#)

Du kan selv udtage prøver til analyse for pesticidrester (egenkontrolprøver)

- Risikofaktoranalysen kan give et overblik over hvilke fødevarer, der er mest relevante at udtage til analyse som en del af virksomhedens egenkontrolprøver. Du bør undersøge hvilke pesticider, der anvendes i dyrkningen af afgrøder hos din leverandør og underleverandører.
- Du bør have kendskab til hvilke pesticider, der oftest anvendes i det pågældende land for en given fødevare for at kunne vælge den relevante analysepakke for kontrol af pesticidrester.
- Udvælg fødevarer, hvor der er størst risiko for fund af pesticidrester, se f.eks. kvartalsrapporter, årlig pesticidrapport på Fødevarestyrelsens hjemmeside: [Publikation og materiale](#). På hjemmesiden får du årsrapporter med pesticidanalyser frem ved at sortere på "pesticidrester".
- Find informationer/notifikationer i EU's "Rapid Alert System for Food and Feed" database om fund af fødevarer med sundhedsskadeligt indhold af pesticidrester er over grænseværdien, se link: [RASFF portal databasen i EU](#).

- Undersøg om fødevaren er omfattet af beredskabsforanstaltninger eller midlertidigt forøget kontrol pga. problemer med overholdelse af grænseværdier for pesticidrester i fødevaren.
- Du kan evt. henvende dig til et laboratorium, der har erfaring med at teste for pesticidrester i forskellige fødevarer fra tredjelande.
- Vær opmærksom på, at pesticiderne ikke altid er homogent fordelt i partiet, derfor kan det være en god idé at tage delprøver ud forskellige steder i partiet til en samlet prøve, se evt. link til [prøveudtagningsdirektivet](#).

Det er bedst at analysere de rå afgrøder hver for sig, da grænseværdierne er fastsat for de enkelte afgrøder, og ikke for forarbejdede afgrøder eller fødevarer. Hvis det ikke er muligt, f.eks. fordi du importerer vin, tørret frugt, frugt på dåse eller juice, skal der tages højde for forarbejdningen, når analyseresultatet vurderes.

På EFSA's hjemmeside findes en [database over validerede forarbejdningsfaktorer for pesticidrester i fødevarer](#), baseret på den aktuelle viden. Se evt. også [Kommissionens informationsnote](#) om forarbejdningsfaktorer.

Hvad skal du gøre, når grænseværdien er overskredet?

Det er ikke tilladt at markedsføre fødevaren, hvis der foreligger et analyseresultat med en overskridelse af grænseværdien i pesticidforordningen. Hvis du har grund til at antage, at fødevaren er sundhedsskadelig, skal fødevaren tilbagetrækkes fra senere afsætningsled, evt. tilbagekaldes fra den endelige forbruger og Fødevarestyrelsen skal informeres. Brug ovennævnte elementer til vurdering af om, der er sundhedsfare ved fødevaren. Link til [tilbagetrækningsvejledningen](#).

Bilag – Relevante kilder til information vedr. planlægning af egenkontrol for pesticidrester i fødevarer

EU's fælles analyseprogram for pesticidrester (EU MANCP)

- EU Kommissionen fastsætter for løbende hvilke typer fødevarer og pesticider, som skal inkluderes i det fælles, flerårige kontrolprogram, som udføres af fødevaremyndighederne
https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/maximum-residue-levels/enforcement/eu-multi-annual-control-programmes_en

Relevante pesticider i vegetabiliske produkter omfattet af importrestriktion

- Visse kategorier af frugt, grønt, nødder og krydderier mv. fra visse tredjelande er underlagt krav om kontrol forud for indførsel jf. forordning (EU) 2019/1793. I fodnoterne til både bilag I og II i forordningen fremgår det, hvilke pesticider, der skal analyseres for.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A02019R1793-20210505>

Notifikationer i EU's "Rapid Alert System for Food and Feed" (RASFF) database

- Information om problematiske fund af pesticidrester, herunder pesticider, som kan være forbudte at anvende i EU eller pesticider, der er fundet i en koncentration, der vurderes at udgøre en bekymring for fødevarerens sikkerhed
https://food.ec.europa.eu/safety/rasff_eni

Resultater af Fødevarestyrelsens kontrol af pesticidrester i fødevarer

- Årsrapporter og kvartalsrapporter over Fødevarestyrelsens fund af pesticidrester i frugt, grøntsager, korn, forarbejdede produkter, kød/animalske produkter. Kontrollen omfatter fødevarer produceret i Danmark, andre EU-lande og tredjelande.
 - <https://www.food.dtu.dk/publikationer/kemikaliepaavirkninger/pesticider-i-kosten>
 - <https://foedevarestyrelsen.dk/publikationer> (søg på "pesticidrester")

Pesticider, som overvejes inkluderet i EU's fælles analyseprogram for pesticidrester

- EU Kommissionens anbefaling om pesticider, der kan inkluderes i medlemsstaternes nationale kontrolprogram på frivillig basis. På baggrund af tidligere års resultater indstilles forslag om pesticider, der fremadrettet bør inkluderes i EU's flerårige kontrolprogram (NB: arbejdsdokumentet revideres ca. hvert 5. år)
https://food.ec.europa.eu/document/download/cd4670e3-a7fe-4620-97f4-e5675370022c_en?filename=pesticides_mrl_guidelines_wrkdoc_12745.pdf&prefLang=bg

Eksempler på relevante analyseparametre for pesticidrester i forbindelse med egenkontrollen

Vare	Oprindelse	Varegruppe omfattet af EU MANCP (2024-2026) EU 2023/731 <i>Relevante pesticider for fødevaren er anført i bilag I, del C</i>	Import restriktion, pesticidrester (Status april 2025) EU 2019/1793 <i>Relevante pesticider jf. EU MANCP</i>	RASFF notifikationer, seneste 2-3 år	Relevante fund ifm. FVST's kontrol (obs: specifikt oprindelsesland ikke angivet) <i>Fx påvist indhold af pesticidrester mellem 51% - >100% af MRL i seneste års kontrol (data vist for 2022-2023¹).</i>	Pesticider, der foreslås inkluderet i de nationale kontrolprogrammer <i>Jf. EU arbejdsdokument revideret i 2023</i>
Ris (hvide)	Pakistan	Ja (2026).	Ja (bilag I)	Ja, flere med vurderingen "serious risk"	- Acetamiprid - Bromid - Chlorpyrifos - Imidachlopid - Thiamethoxam - Triazophos	- Fosphan og phosphid salte - Pyrethriner
Appelsiner	Tyrkiet	Ja (2026).	Ja (bilag II)	Ja, flere med vurderingen "serious risk"	- 2-phenylphenol - Buprofezin - Chlorpyrifos - Cyfluthrin - Fenpropimorph - Imazalil - Propyzamid - Thiabendazol	- Azadirachtin - Pyrethriner - Trimethyl-sulfonium cation (fra brug af glyphosat)
Agurker	Spanien	Nej	Nej (samhandelsvare)	Ingen de sidste 3 år	- Propamocarb	- Matrine

¹ DTU og Fødevarestyrelsen: Resultater fra den danske pesticidkontrol i 2022 og 2023. Kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside: <https://foedevarestyrelsen.dk/publikationer>